

RIKSDAGEN 2016

Riksdagen samlades till årets första plenum i de tillfälliga lokalerna i Sibelius-Akademien måndagen den 2 februari. Riksdagen flyttade in där våren 2015 när renoveringen av Riksdagshuset startade. Öppningsplenumet leddes av ålders-talmannen, riksdagsledamot Pertti Salolainen (saml) tills riksdagen valde talman och två vice talmän. Maria Lohela (saf) återvaldes till talman, Mauri Pekkarinen (cent) till förste vice talman och Paula Risikko (saml) till andre vice talman. Riksmötet öppnades i Finlandia-huset den 3 februari.

Under riksmötet 2016 skedde det en del förändringar i riksdagens sammansättning och bland talmännen. Också styrkeförhållandena mellan riksdagsgrupperna ändrades. Riksdagsledamot Arto Satonen (saml) valdes till andre vice talman den 23 juni i stället för Paula Risikko efter det att ordförandevallet i Samlingspartiet hade gett en dominoeffekt med flera ministerbyten. Inrikesminister Petteri Orpo hade valts till ordförande för Samlingspartiet och övertog samtidigt posten som finansminister. Paula Risikko blev inrikesminister och riksdagsledamot Kai Mykkänen (saml) valdes till utrikeshandels- och utvecklingsminister.

Den 22 juni beviljade riksdagen riksdagsledamot Carl Haglund (sv) befrielse från ledamotsuppdraget från och med den 30 juli eftersom han fått anställning inom näringslivet. Veronica Rehn-Kivi (sv) från Nylands valkrets trädde in i stället för Carl Haglund. Hon inledde sitt arbete den 9 augusti.

En ny social- och hälsovårdsminister tillträdde den 25 augusti efter det att Hanna Mäntylä (saf) avgått av familjescäl. I stället för Hanna Mäntylä utnämnde republikens president riksdagsledamot Pirkko Mattila (saf) till social- och hälsovårdsminister. Hon var vid tidpunkten ordförande i förvaltningsutskottet.

Den 3 december beviljades riksdagsledamot Olli Rehn (cent) befrielse från ledamotsuppdraget från och med den 1 februari 2017 eftersom han hade utnämnts till medlem i direktionen för Finlands Bank. Den 29 december utnämndes riksdagsledamot Mika Lintilä (cent) till näringsminister i stället för Olli Rehn.

Riksdagsledamöter som blir ministrar fortsätter att vara riksdagsledamöter.

Norges kung Harald V och drottning Sonja besökte riksdagen den 6 september 2016. Gästerna togs emot av talman Maria Lohela och generalsekreterare Maija-Leena Paavola. Fyraåriga Nooa Vuosio överräckte blommor till drottningen.

Riksdagsledamot Maria Tolppanen (saf) lämnade sannfinländarnas riksdagsgrupp och gick över till socialdemokratiska riksdagsgruppen den 22 juni. Därmed jämnades styrkeförhållandet mellan sannfinländarnas och samlingspartiets riksdagsgrupper ut: 37 riksdagsledamöter för båda grupperna.

Styrkeförhållandena mellan riksdagsgrupperna 31.12.2016:

- Centerns riksdagsgrupp 49
- Samlingspartiets riksdagsgrupp 37
- Sannfinländarnas riksdagsgrupp 37
- Socialdemokratiska riksdagsgruppen 35
- Gröna riksdagsgruppen 15
- Vänsterförbundets riksdagsgrupp 12
- Svenska riksdagsgruppen 10
- Kristdemokratiska riksdagsgruppen 5

Omslagsbilden: Renoveringen av Riksdagshuset har pågått i två år och framskrider med fart. Riksdagen återvänder till Riksdagshuset i början av höstesessionen 2017.

I slutet av året hade riksdagen 84 kvinnliga ledamöter. Mått i parlamentsplatser har nästan inget annat land i världen kommit så långt i jämställdheten som Finland. Däremot är det svårt att göra direkta jämförelser mellan länderna eftersom valsystemen är så annorlunda och en del länder har kvoter för kvinnor.

Inom politiken utmärktes året av flykting- och invandringskrisen i Europa och Storbritanniens folkomröstning i juni om utträde ur EU. Riksdagens EU-arbete präglades av det brittiska beslutet om utträde, brexit, trots att riksdagen än så länge inte behövde ta ställning till någon konkret fråga.

Däremot ändrades invandringspolitikerna i flera hänseenden. Exempelvis införde riksdagen strängare regler för familjeåterförening och ändrade utlänningslagen så att det inte längre går att bevilja uppehållstillstånd på grundval av humanitärt skydd.

Det försämrade internationella säkerhetsläget fick riksdagen att ändra värnpliktslagen. Det innebär att reservister kan förordnas till repetitionsövningar direkt om det är nödvändigt för att höja försvarsberedskapen.

Inom området mänskliga rättigheter tog Finland ett steg framåt genom att ratificera FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning i maj. Ratificeringen blev möjlig i och med att riksdagen hade godkänt en ändring i lagen angående specialomsorger om utvecklingsstörda, som bland annat ger utvecklingsstörda större självbestämmanderätt. Riksdagen godkände konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättning 2015.

Inom inrikespolitiken väckte social- och hälsovårdsreformen och försöken att förbättra konkurrenskraften och effektivisera arbetsmarknaden mest debatt. När riksmötet 2016 avslutades var lagarna om vårdreformen fortfarande under beredning i regeringen, men som ett led i den stora reformen fattade riksdagen i december beslut om vilka sjukhus som i fortsättningen ska ha omfattande specialistjour.

Som ett led i konkurrenskraftsavalet höjdes löntagarnas arbetslöshetsförsäkrings- och arbetspensionsavgifter. Samtidigt försämrades villkoren för vuxenutbildning och sänktes skatterna en aning. Vidare fick personer som blir uppsagda av ekonomiska och produktionsmässiga orsaker rätt att anlita företagshälsovård i ett halvår.

För att balansera upp statsfinanserna förkortade riksdagen de inkomstrelaterade arbetslöshetsersättningarna till 400 dagar och skar ner barnbidragen, folkpensionerna, garantipensionerna, förmånerna vid funktionsnedsättning och grunddagpenningen vid arbetslöshet.

Dessutom godkände riksdagen en lag om försök med basinkomst. Målet är att utreda om man med basinkomst kan göra det lättare för arbetslösa att få anställning och reformera den sociala tryggheten. En annan åtgärd för att förbättra sysselsättningen var att reglerna för hushållsavdraget blev mer generösa.

Under riksmötet 2016 behandlade riksdagen totalt 268 propositioner.

Fyra medborgarinitiativ lämnades till riksdagen. De gällde att koppla arbetspensionerna till lönenivåindexet, förbättra rättigheterna för barn till kvinnliga par, upphäva den könsneutrala äktenskapslagen och ordna folkomröstning om Finlands medlemskap i euroområdet. Grundlagsutskottet lämnade inget betänkande om medborgarinitiativet om en folkomröstning om medlemskapet i euroområdet och det betyder att frågan inte går vidare till plenum. Behandlingen av de övriga medborgarinitiativen var inte slutförd när riksmötet avslutades.

Under året ordnade utskotten 18 öppna utfrågningar, som direktsändes på webben. Också två kombinerade publikationspresentationer och seminarier i framtidsutskottet plus alla plenum sändes på webben. Dessutom sände Rundradion frågestunderna med regeringen och de viktigaste debatterna i plenum i televisionen.

Riksdagsledamöterna jobbar också internationellt

Via internationellt samarbete främjar talmännen och ledamöterna Finlands utrikespolitiska intressen inom bland annat demokratiområdet, rättsstatsprincipen, de mänskliga rättigheterna, närområdessamarbetet, det arktiska samarbetet och de transatlantiska relationerna. Riksdagsledamöterna är engagerade i interparlamentariska organisationer, och utöver det har parlamenten livligt bilateralt utbyte av besök. Under året besöktes riksdagen av talmännen från bland annat Sverige, Kina och Kazakstan.

Riksdagen har delegationer i nio multilaterala internationella organisationer:

- Finlands delegation i Nordiska rådet
- Finlands delegation i Europarådet
- Finlands delegation i OSSE:s parlamentariska församling
- Finlands delegation i Arktiska parlamentarikerkonferensen
- Finlands delegation i Parlamentariska Östersjökonferensen
- Styrelsen för Finlands grupp i Interparlamentariska unionen IPU
- Finlands delegation i parlamentariska partnerskapet Asien–Europa (ASEP)
- Finlands delegation i Natos parlamentariska församling
- Finlands delegation i den parlamentariska församlingen för Unionen för Medelhavet.

Riksdagen har sammanlagt 103 platser i organisationerna.

Riksdagsledamot Ilkka Kanervas (saml) tvååriga uppdrag som ordförande i OSSE:s parlamentariska församling upphörde sommaren 2016. På hösten utnämndes han till OSSE:s specialsändebud för fredsmäkling. Maria Guzenina (sd), ordförande i Finlands delegation i Europarådet, var vice president i den parlamentariska församlingen 2016.

Rösträtten för kvinnor firades

Kvinnors ställning och jämställdhet var teman som synliggjordes i riksdagens arbete på flera sätt. Den 1 juni hade riksdagen ett jubileumspenium med anledning av att det hade gått 110 år sedan Finland införde allmän och lika rösträtt. I plenumet fördes en aktuell debatt kring temat jämställdhetens roll för stabiliteten och utvecklingen i samhället.

I samband med statsbudgeten för 2017 inrättade riksdagen ett innovationspris för kvinnor inom områdena teknik och ekonomi. Priset är 110 000 euro och det kommer att delas ut 2017, 2018 och 2019.

Saneringen av riksdagens fastigheter som pågått sedan 2007 närmade sig sluttampen. Under projektets gång har riksdagsledamöternas arbetsrum i flyglarna på båda sidorna om Riksdagshuset renoverats. Vidare har förvaltningsbyggnaderna från 1952 och 1978 bakom själva Riksdagshuset och de underjordiska lokalerna avsedda för undantagstillstånd byggts om.

Ombyggnaden av Riksdagshuset står klar hösten 2017.

Ungdomsparlamentet sammanträdde för tionde gången

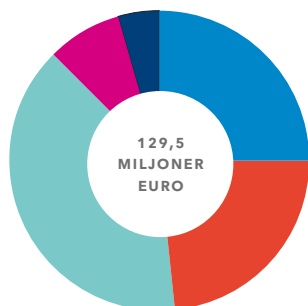
Ungdomsparlamentet, som ordnas vartannat år, sammanträdde i riksdagen den 15 april. Som tidigare gånger var plenumet en frågestund, där ministrar besvarade frågor som skoleleverna hade förberett i sina parlamentsklubbar. Eleverna ställde frågor om bland annat klimatförändringen, säkerhetspolitiken, straffen för sexualbrott, flyktingkrisen och de ekonomiska sanktionerna mot Ryssland. I plenumet deltog 199 elevledamöter från 109 högstadieskolor i hela landet. Ungdomsparlamentets plenum ordnades för tionde gången.

Riksdagen gjorde en del förberedelser inför 100-årsjubileet med anledning av Finlands självständighet. Evenemangen inleddes med temaveckan Riksdagsledamöterna i skolan. Under jubileumsåret arrangerar riksdagen ungefär sextio nationella och internationella evenemang. Riksdagens jubileumspenium går av stapeln den 5 december 2017.

Riksdagsledamot Antero Laukkanen (kd, till vänster) och jordbruks- och miljöminister Kimmo Tiilikainen (cent) intervjuades av ungdomsparlamentets journalistelever.

RIKSDAGENS UTGIFTER 2016 (MILJONER EURO)

● Politisk verksamhet (ledamöter, assistenter, riksdagsgrupper)	32,8
● Personallöner och personalservice	30,3
● Fastigheter och reparationer	50,9
● IT	10,5
● Övriga utgifter (bl.a. resor, tryckning, medlemsavgifter till utlandet, förnödenheter och anordningar)	5,0

Riksdagens utgifter 2016 totalt 129,5 miljoner euro

Prislappen på demokratin: 23,50 euro

År 2016 var riksdagens utgifter totalt 129,5 miljoner euro. Utslaget per finländare kostade riksdagen 23,50 euro 2016. Året innan var siffran 21,80 euro.

Från och med den 1 februari 2016 är riksdagsledamöternas arvode 6 407 euro i månaden, och den som har varit riksdagsledamot i mer än tolv år får 6 887 euro i månaden. Talmannen har ett arvode på 11 792 euro och vice talmännen ett arvode på 9 830 euro i månaden. Arvodet är beskattningsbar inkomst. Dessutom får ledamöterna en skattefri kostnadsersättning på 987–1 809 euro. Hur stor kostnadsersättningen är beror på var en ledamot har sin hemort och om ledamoten också har en bostad i huvudstadsregionen.

I riksdagens kanslis omkostnader ingår bland annat utgifter för personal, fastigheter och informationsteknik. Riksdagens kostnader täcker också in utgifterna för riksdagsledamöter, ledamotsassistenter och riksdagsgrupper. Siffrorna inkluderar inte moms och inte heller utgifterna för ämbetsverken i anknytning till riksdagen, dvs. riksdagens justitieombudsman, Utrikespolitiska institutet och Statens revisionsverk.

I slutet av 2016 fanns det 553 heltidsanställda vid riksdagens kansli. Av dem var 122 ledamotsassistenter. Dessutom arbetade 67 ledamotsassistenter för riksdagsgrupperna.

Riksdagens förvaltning och ekonomi leds, övervakas och utvecklas av kanslikommissionen, som består av talmannen som ordförande och riksdagsledamöter som medlemmar. Kanslikommissionen utnämner de högsta tjänstemännen i riksdagens kansli och avgör alla stora ärenden som gäller riksdagens förvaltning och ekonomi.

I slutet av riksmötet 2016 bestod kanslikommissionen av talman Maria Lohela, vice talmännen Mauri Pekkarinen och Arto Satonen samt av riksdagsledamöterna Eero Heinäluoma (sd), Markus Lohi (cent), Anne Louhelainen (saf) och Jukka Kopra (sam1). Ersättare var Heli Järvinen (gröna), Jari Myllykoski (vänst), Stefan Wallin (sv) och Päivi Räsänen (kd).

VÄCKTA ÄRENDEN UNDER RIKSMÖTENA

	2012	2013	2014	2015	2016
Propositioner (RP)	205	221	367	153	273
Statsrådets meddelanden (SRM)	3	2	1	2	0
Statsrådets redogörelser (SRR)	6	7	10	1	7
Statsministerns upplysningar (SU)	1	4	7	4	3
Lagmotioner (LM)	91	80	116	52	108
Åtgärdsmotioner (AM)	51	60	57	28	66
Budgetmotioner (BM)	602	576	538	362	462
Medborgarinitiativ (MI)		3	3	5	4
Tilläggsbudgetmotioner (TBM)	99	80	199	6	5
Interpellationer (IP)	8	4	8	5	3
Skriftliga spörsmål (SS)	1 057	1 232	1 245	432	678
EU-ärenden (U)	82	92	48	27	74

UTSKOTTENS SAMMANTRÄDEN SAMT BETÄNKANDEN OCH UTLÅTANDEN UNDER RIKSMÖTET 2016

	SAMMANTRÄDEN	BETÄNKANDEN	UTLÅTANDEN
Stora utskottet (StoU)	65	-	9
Grundlagsutskottet (GrU)	114	3	67
Utrikesutskottet (UtU)	104	12	10
Finansutskottet (FiU)	55	35	8
Finansutskottets delegationer*	245		
Revisionsutskottet (ReU)	75	5	3
Arbetslivs- och jämställdhetsutskottet (AjU)	93	15	11
Ekonomiutskottet (EkU)	103	33	45
Framtidsutskottet (FrU)	49	-	7
Försvarsutskottet (FsU)	80	3	10
Förvaltningsutskottet (FvU)	107	30	47
Jord- och skogsbruksutskottet (JsU)	94	21	19
Kommunikationsutskottet (KoU)	99	27	29
Kulturutskottet (KuU)	104	21	12
Lagutskottet (LaU)	91	15	20
Miljöutskottet (MiU)	94	20	26
Social- och hälsovårdsutskottet (ShU)	101	44	11
Sammanlagt (inkl. finansutskottets delegationer)	1 673	284	334

* Finansutskottets beslut bereds vanligen i någon av dess åtta delegationer. De höll sammanträden enligt följande: förvaltnings- och säkerhetsdelegationen 35, skattedelegationen 68, kultur- och vetenskapsdelegationen 28, jordbruksdelegationen 24, trafikdelegationen 18, arbets- och näringsdelegationen 31, kommun- och hälsovårdsdelegationen 22 och bostads- och miljödelegationen 19. Totalt 245 sammanträden.